

Aan wethouder Koopman en deelnemers van de bijeenkomst
d.d. 14-12-83 ten huize van van der Sluis.

Betreft verslag van deze bijeenkomst.

De agenda punten waren:

- wat moet er nog gebeuren met de molens.
- Eerste aanzet tot een molensamenleving.

Tijdens de vergadering worden de volgende verbeteringen/veranderingen dan wel vernieuwingen noodzakelijk geacht om de molens verantwoord te laten draaien. In de periode 14-12 t/m 28-12 zijn er nog een aantal punten aan toegevoegd. Indien de werkzaamheden, genoemd onder 1, direct uitgevoerd worden, zal dat erg kostenbesparend zijn en een noodzaak zijn voor behoud van de molens op langere duur.

1. Werkzaamheden voor behoud van de molens zijn:

✓ 1.1

Het aanbrengen van een driedelig spanband en keerneuten. Daar de molen een overkruier is, d.w.z. de kap beweegt zich tijdens het kruien zijdelings van het achtkant, is het noodzakelijk voor de molen en de veiligheid dat er een driedelige spanband rond de knip aangebracht wordt, omdat de molen een neutenkruiwerk heeft. Tevens dienen er keerneuten (min. 6 stuks) in de knip aangebracht te worden.

✓ 1.2

Het vervangen van de bonkelaar. De kammen in de bonkelaar zijn in goede staat, maar de vloerstukken zijn in zeer slechte staat. Daar van dit onderdeel zeer veel gebruik wordt is het aan te bevelen deze onderdelen te vernieuwen.

✓ 1.3

Het aanbrengen van dakleer op de drie binnenste planken van de helling. Dit ter bescherming van het mauerwerk.

✓ 1.4 - Het maken van tikkers, zender en klampen.

een Op beide reeden moet een tikker gemaakt worden. Wanneer dit op één reede gaat gebeuren ontstaan er dubbele kloster en werk. Wanneer het alleen op de reede met de fok wordt toegepast, moet men later toch de molensnaker voor de andere reede laten komen, omdat deze half verdikt is en de tikkers hier speciaal voor moeten worden gemaakt. Ook moeten de reeden worden voorzien van zeilogen en zeilklampen. Nadat dit gebeurd is kan men eigenlijk pas de plaats van de litren vaststellen. Op elke wiel moet een zeil aangebracht worden.

✓ 1.5 Het dichtmaken van de klap.

Bij oostenwind zal er zich sneeuw en water in de klap ophopen, wat in de kortst mogelijke tijd rotting ten gevolge heeft. Het allerbeste is een andere klaphoed, maar gezien de hoge kosten zou men de klap kunnen dichtmaken met een hoogwaardige siliconenkit. De molen klap is nu al nat en de schimmel begint al te komen.

✓ 1.6 Het aanbrengen van een stat op de staart.

Dit om de werking van de losse staart tegen te gaan en om de schoren een langere levensduur te geven.

✓ 1.7 Het soepel maken van de kruilier.

De kruilier zit vast, dat wil zeggen op de grote versnelling (er zitten twee snelheden op) is hij niet met één man te kruieren.

2. Verbeteringen t.a.v. de veiligheid zijn:

✓ 2.1 Het aanbrengen van een trapleuning en traphekje op de 1e verdieping. Als iemand van de trap van de 2e verdieping naar de 1e verdieping of de 1e verdieping een stap te ver naar achteren doet, valt hij door het trapgat.

- ✓ 2.2 Het afschrijven van de maalrollen (helder) met een ketwesk.
 ✓ 2.3 Het plaatsen van minstens drie brandblusters.
 ✓ 2.4 Het plaatsen van een permanente EHBO kist.
 ✓ 2.5 Het tekenen leggen van lijnen om een deel van de stelling te kunnen afgronden i. v. m. draaiende wieken.
 ✓ 2.6 Het installeren van een pal voor het kruisrad.
 ✓ 2.7 Het kunnen afsluiten van de drie deuren op de stelling i. v. m. draaiende wieken.
 ✓ 2.8 Het plaatsen van een bordje met "Toegang of eigen risico".
 ✓ 2.9 Het aanbrengen van verlichting en stopcontacten op elke verdieping.
 ✓ 2.10 Het plaatsen van een penkenbak onder in de molens; er mag immers niet gerookt worden.
 ✓ 2.11 Het verstevigen van het inwendige op de derde etage d. m. v. benzels om de balken.
 ✓ 2.12 Het repareren van de reuten om de molens.
3. Voor het onderhoud en het draaien moet aanwezig zijn:
- ✓ 3.1 Smeermiddelen zoals:
 Keuzel, bijenwas, grafiet, schapevet, consistent of kogellageret en kettingvet.
- ✓ 3.2 Een roe ketting van minstens (10) meter om de molen in alle standen b. v. rouw- en vruyde stand, vast te zetten. Deze ketting kan als reserve dienen voor de kruilier.
- ✓ 3.3 Harde besems en vegers; handveger + blik.
- ✓ 3.4 Afsluitbare kast om bovenstaande spullen in op te bergen.
- ✓ 3.5 Klein gereedschap zoals ijers, ogen; materiaal om stenen te scherpen.

- 3.6 Vlaggenmast (5-6 m.) + vlag (2-4 m.).
- 3.7 Twee vlaggen + vlaggenkonders aan de voorkant.
- 3.8 Tafel en een paar stoelen.

4. Als terraad voor Noordhorn is gewenst:

- 4.1 Bestrating rondom de molens.
- 4.2 Schijnwepel met tijtkeurende klok om de molens bij feestelijkheden 's avonds te verlichten.
- 4.3 Een blauwe wimpel.
- 4.4 Entree naar de molens opnieuw bestraten (kuiten, water, etc.)
- 4.5 Gastenboek.
- 4.6 Resbrieven, documentatie materiaal.

✓ Verder komt de verrekening ter sprake. Het blijkt dat de molens nog niet opgeleverd is en dat niemand in de molens buiten de bouwers om verrekeud is, dus ook de heer Bakker niet, hetgeen toch een ongeronde en ongewenste situatie is. Er zal met Koopman gebeld worden om hier iets aan te doen. (15-12-83 gedaan door Van der Sluis. Koopman zou contact opnemen met Bakker. Op de avond van 19-12-83 had hij dit echter nog niet gedaan.)

Doelstelling molencommittie:

- 1 - Er voor te zorgen dat de molens in goede conditie blijft en zodig stappen bij de gemeente te ondernemen om die conditie te handhaven.
- 2 - De molens regelmatig te laten draaien.

De verantwoordelijkheid over het wel en wee van de molens blijft bij de gemeente Zuidhorn.

De commissie treedt op als commissie binnen de Vereniging van Doepsbelangen Noordhorn en zal als zodanig in de volgende Bestuursvergadering geïnstalleerd worden.

In de notulencommissie nemen zitting:

- E. Bakker, de gast 43 (4512) Zuidhorn
 - S.J. Pijl, Langestraat 89 (4432) Noordhorn - molenaar
 - F. Graafland, de Koperwiek 16 (2016) Zuidhorn - notenaar
 - J. Griffioen, Schipperstraat 2 (2411) Noordhorn - molenaar in opz
 - K. Hecker, verl. oosterweg 29 (5171)
 - J.S. Wecke, noordwijkweg 27 (3045)
 - L.W.J. Iedema, noordwijkweg 17 (4946)
- 2e persoon bestuur Vereniging van Doepsbelangen
- D.M. van der Sluis, noordwijkweg 16 (2707)
 vertegenwoordiger van de gemeente Zuidhorn

Het bestuur zal met de gemeente Zuidhorn vergaderen over de opzet hiervan, waarbij ook de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de commissie en de molenaars ter sprake moet komen. Onder anderen zal ter sprake gebracht worden een potje te vormen van waaruit een aantal dagelijkse dingen bekostigd kunnen worden zonder direct de gemeente weer lastig te vallen.

Noordhorn, 29-12-83

D.M. van der Sluis

Aan wethouder Koopman en leden motencommissie.

Aanvullingslijst werkzaamheden voor het behoud van de molen "Fortuna" te Noordhorn.

- ✓ 1 De vensterbanken van de ramen van het achtkant moeten worden voorzien van lood of aluminium. Dit om verrotting te voorkomen. Verf is hiervoor niet conserverend.
- ✓ 2 Sommige ramen in het achtkant lichter. De kozijnen zouden gedicht kunnen worden met siliconen.
- ✓ 3 De vangketting is oud (72 jaar) en aan vernieuwing toe. Sommige schakels zijn onbetrouwbaar. Tevens zou bij het vernieuwen van de ketting ook het "kantsje", o nu nog in de molen ligt, aangebracht kunnen worden op de wipstok.
- ✓ 4 De deurhaken zijn niet goed aangebracht. De haak hoort aan de muur en niet aan de deur (bevestiging).
- ✓ 5 Bij de lange spruit ter plaatse van de doorvoering door de trap is veel lekkage, te afvoergootje, dat dit moet verhindert worden, is niet goed bevestigd. Het binnen komende water geeft verrotting.
- ✓ 6 De esel is in het verleden door de molenaar vervangen door een ijeren stangenstelsel. Dit is niet origineel en niet verstelbaar.
- ✓ 7 Oud molenaar Bakker heeft geprobeerd te molen. De stenen gingen niet zingen na gronnen. De looper is niet in balans en niet goed gelid. Er kan niet eens goed dienen voor mee worden gemalen, laat staan consumptiemeel. Kan de looper van het andere koppelp stenen hiervoor misschien gebruikt worden?
- 8 De molen heeft een kammentuinwerk. Hierbij hoort een "afschietwerk" (om de zakken meel te laten zakken). Dit afschietwerk ontbreekt.

Namens de motencommissie
 D. D. van der Sluis
 Noordhorn
 8 - 1 - 1984